Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

KEHA/2027/2015

16.9.2015

TYÖLLISYYSMÄÄRÄRAHOJEN SEURANTA SAATAVA PIKAISESTI LUOTETTAVAKSI

Kuluneena kesänä on uutisoitu toistuvasti työllisyyden hoidon määrärahojen loppumisesta sekä paikallisesti että valtakunnan tasolla. Lähes kaikki alueet ovat joko kokonaan lopettaneet palkkatukien ja starttirahojen myöntämisen tai olennaisesti supistaneet uusien päätösten tekemistä, sillä käytettävissä olevat määrärahat ovat lähes täysin sidottuja sen tiedon mukaan, joka ELY-keskuksilla ja TE-toimistoilla on. Määrärahojen käytön suunnittelun ja seurannan tekee ongelmalliseksi se, että saman määrärahan puitteissa pyritään hallinnoimaan sekä määrärahan sidontoja (uusia hankinta- ja tukipäätöksiä) että toteutuneista päätöksistä syntyneitä maksuja. Nykyinen määräraha on kaksivuotinen siirtomääräraha, joka on erittäin haasteellinen seurannan kannalta, jos päätösten ja maksujen välillä on suuria viiveitä. Maksujen seurantaan KEHA-keskus on rakentanut toimivan kuukausiraportoinnin, mutta määrärahan sidontojen seurantaan ELY-keskuksilla ei ole tällä hetkellä luotettavaa järjestelmää.

Käytettävissä olevien määrärahojen seurantaan kehitetty raportti kootaan manuaalisesti TEM:n antaman ohjeistuksen mukaan perustuen pääosin URA-järjestelmän tietoihin. Ministeriön työllisyys- ja yrittäjyysosasto totesi ELY-keskuksille 6.8.2015 lähettämässään sähköpostissa epäsuorasti, että alkuvuodesta käyttöön otettu seurantamalli ei ole luotettava. ELY-keskuksilla on ministeriön näkemyksen mukaan sitomatonta määrärahaa, josta erityisesti vuodelta 2014 siirtyneet määrärahat tulisi pikaisesti sitoa. Ylijohtajat toteavat kantanaan, että ELY-keskukset ja TE-toimistot eivät voi tehdä uusia päätöksiä TEM:n ilmoittamien summien perusteella, koska kyseiset määrärahat eivät ole todennettavissa tietojärjestelmistä. ELY-keskukset ja viime kädessä niiden ylijohtajat vastaavat keskuksille osoitettujen määrärahojen käytöstä. Vastuu edellyttää, että ELY-keskuksilla on käytettävissä reaaliaikaiset ja oikeat tiedot käytettävissä olevista määrärahoista. Näkemyksemme mukaan nykyinen järjestelmä, jolla tätä noin 550 milj. euron varojen käyttöä seurataan, on niin puutteellinen, että määrärahojen käytön varojen tehokas hallinnointi on mahdotonta.

Ratkaisuehdotus

Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen määrärahojen (mom. 32.30.51) seurantaongelmat olisivat helpommin ratkaistavissa, jos määrärahoja hallinnoitaisiin samoin kuin esimerkiksi yritystukia. Tukien myöntäminen tapahtuu vuosittaisen myöntämisvaltuuden puitteissa ja maksaminen arviomäärärahalla. Myöntövaltuudesta tehtyjä sidontoja seurataan erikseen omassa tietojärjestelmässään ja kuluvana vuonna sekä aiempina vuosina tehdyistä päätöksistä aiheutuvat maksut maksetaan erillisestä määrärahasta

On täysin välttämätöntä, että määrärahojen hallintajärjestelmä uudistetaan pikaisesti. Tämän katsomme olevan ennen kaikkea ministeriön tehtävä. Esitämme harkittavaksi, että vastuu tehtävästä annettaisiin KEHA-keskukselle, joka yhteistyössä TEM:n ja ELY-keskusten asiantuntijoiden kanssa rakentaa mahdollisimman pian määrärahan sidontatiedot luotettavasti ja reaaliaikaisesti tuottavan seurantajärjestelmän ja valmistelee tarvittaessa mahdolliset budjettitekniset muutokset, mikäli ne katsotaan tarpeellisiksi.

Kunnioittavasti

ELY-KESKUSTEN YLIJOHTAJAT

Ari Niiranen, ylijohtajien puheenjohtaja

JAKELU: Kansliapäällikkö Erkki Virtanen, TEM
Kansliapäällikkö (1.10.2015 alkaen) Jari Gustafsson, TEM
Ylijohtaja Taina Susiluoto, TEM, alueosasto
Ylijohtaja Tuija Oivo, TEM, työllisyys ja yrittäjyysosasto
Johtaja Mikko Salmenoja, KEHA-keskus